

Hara sadama-
hoone avamis-
päeval.

Foto: Juhan
Hepner

Ajalooline ühispilt Hara uue sadamahoone ees: Lääne-Nigula valla, ehitaja H Ehitus OÜ ja MTÜ Harga esindajad.
Foto: Helina Laht

20. augustil avati pidulikult Hara uus sadamahoone ning peeti traditsioonilist kalurite päeva

Sadamahoone ehitamise projektiga alustati 2025. aasta juulis, ehitustööd algasid südatalvel. Ligi kaudu 220 000 eurot maksnud hoone rajamist rahastasid Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond ning Lääne-Nigula vald. PRIA kalanduspiirkonna taotlusvoorst saadi ligi 200 000 eurot toetust.

Helina Laht
kommunikatsioonispetsialist

Uues hoones asuvad võrguruum, sadamakapteni ruum ja kamina-
ga kogukonnaruum. Hoone kahel
vaateplatvormil avaneb hea ilmaga vaa-
de Osmussaareni. Hoone eesmärk on
luua paremad tingimused sadama hal-
damiseks ja kaluritele vajalike teenuste

pakkumiseks, aga ka kogukondlikuks
tegevuseks.

Arhitektuuriprojekti koostas Pikop-
rojekt OÜ, projekti autor on arhitekt
Maarja Nummert ning maja ehitas H
Ehitus OÜ. Hoonet hakkab haldama
MTÜ Harga, kellele Lääne-Nigula
vald andis avamisel üle sadamahoone
võtmed.

Pidulikul avamisel kõlasid sõnavõttud

ja tervitused ning Lääne-Nigula vald
kinkis uuele sadamahoonele valla lipu.
MTÜ esindaja Kenneth Nyholm rõhutas,
et korras ja toimivad sadamad on suure
tähtsusega meie piirkonna elujõu hoid-
misel ja ääremaastumise takistamisel.

Avamispäeval lõi meeleolu ansambel
Tuulebant, sai nautida sadamamelu, osta
jäätit ja kala ning veeta mõnusa päeva
mere ääres.

Ülevaade volikogu istungitest

18. juunil toimus Lääne-Nigula Vallavolikogu istung Rõudes. Istungil osalesid kõik 25 volikogu liiget. Istungit juhatasid volikogu esimees Sven Köster ja aseesimees Hardi Rehkal.

Istungi esimese päevakorrapunktina hääletati mais volikogu esimehele Sven Kösterile esitatud umbusaldusavalduse üle. Umbusalduse poolt hääletas 12 ja vastu 12 volikogu liiget. Kuna umbusalduse avaldamiseks oli vaja vähemalt 13 poolthäält, jätkas Sven Köster volikogu esimehena.

Volikogu kinnitas ühehäälselt Lääne-Nigula valla 2025. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande. Valla konsolideerimisgrupi varade maht oli aasta lõpu seisuga 37 miljonit eurot ning 2025. aasta tegevustulud ja -kulud olid mõlemad 20,2 miljonit eurot. Majandusaasta aruande kinnitamise poolt hääletasid kõik 25 volikogu liiget.

Pikemalt arutati Piirsalu kaitsetööstuspargi teemat. Volikogu avaldas arvamust

kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõude kohta ning nõustus planeeringu menetluse jätkamisega Piirsalu alal. Otsuse eelnõusse olid lisatud ka kohaliku kogukonna pöördumises tõstatatud küsimused ja murekohad. Otsuse poolt hääletas 13 liiget, üks jäi erapooletuks ning kümme ei hääletanud.

Keskkonnaküsimustes võttis volikogu seisukoha Kaopalu IV liivakarjääri keskkonnamõju taotluse kohta ning nõustus Künimäe liivakarjääri keskkonnamõju muutmise-ga. Künimäe puhul lisati otsusele tingimus sõlmida notariaalne leping karjääri läbiva tee avalikuks kasutamiseks.

Reservfondist otsustati eraldada 15 000 eurot SA-le Osmussaare Fond uue merepaadi soetamise omafinantseeringu katmiseks. Uus kaater on vajalik püsiühenduse tagamiseks Osmussaarega. Samuti eraldati 3500 eurot EELK Noarootsi Püha Katariina kogudusele Noarootsi kiriku katuse restau-

reerimistööde omaosaluse osaliseks katteks.

Volikogu tegi otsuseid ka vallavara ja planeeringute kohta. Enampakkumisele otsustati panna Martna külas Kooli tee 4–1 asuv renoveerimist vajav korter ning võõrandada vallale kuuluvad AS-i Värska Sanatoorium aktsiad. Lisaks tunnistati osaliselt kehtetuks Risti alevikus Soo tänav ja Vahtra kinnistu vahelise maa-ala detailplaneering ning kehtetuks Saunja külas asuva Tajaali kinnistu ja lähiala detailplaneering. Avalikult kasutatavate teede nimekirjast arvati välja 506 meetri pikkune lõik Mõisamaa–Joosta teest.

Juulis volikogu istungit ei toimunud. Augusti volikogu istung toimus 19. augustil vallalehe trükkimineku ajal. Istungi protokoll on Lääne-Nigula valla dokumendiregistris aadressil https://adr.novian.ee/laane-nigula_vald/

Volikogu istungid on otseülekandes jälgitavad ja järelvaadatavad Lääne-Nigula valla YouTube'i kanalil.

Uued töötajad Lääne-Nigula Vallavalitsuses

Suve jooksul on Lääne-Nigula valla meeskonnas toimunud töötajate vahetusi ja mitmel ametikohal on alustanud uued inimesed.

Kädi Jõgi – ennetusspetsialist (koormus 0,5). Telefon 5816 5333, e-post kadi.jogi@laanenigula.ee

Mari-Liis Hendrikson – kultuuritööspsialist. Tööpiirkonnad: Kullamaa, Martna, Palivere ja Risti. Telefon 5128 311, e-post mari-liis.hendrikson@laanenigula.ee

Eva-Liisa Jaanisk – sotsiaaltööspsialist. Tööpiirkonnad: Palivere ja Taebla. Telefon 526 8113, e-post eva-liisa.jaanisk@laanenigula.ee

Inga Kants – noorte heaolu spetsialist. Tööpiirkond: kogu Lääne-Nigula vald. Telefon 5919 5901, e-post inga.kants@laanenigula.ee

Helina Meister – Oru Kooli sotsiaalpedagoog. E-post helina.meister@laanenigula.edu.ee

Keiu Seppi – Taebla Kooli sotsiaalpedagoog. E-post keiu.seppi@laanenigula.edu.ee

Hiiumaa 110 kV elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Vabariigi Valitsus algatas 06.08.2026 korraldusega nr 134 Hiiumaa 110 kV elektriühenduse riigi eriplaneeringu (REP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH).

Eesmärk on kavandada Hiiumaa elektrivarustuse 35 kV pingetasemelt 110 kV pingetasemele üleviimine, selleks vajalikud elektriühendused ja seotud ehitised. REP-i kehtestamine aitab tagada Hiiumaa pikaajalise varustuskindluse ning luua eeldused elektrivõrgu töökindluse parandamiseks ja tulevikuvajadustele vastava võrgu arendamiseks.

REP-iga luuakse tingimused sellise elektrivõrgu rajamiseks, mis võimaldab katta nii olemasolevaid kui ka prognoositavaid tarbimisvajadusi, toetab uute tootmisvõimsuste, sh taastuvenergia tootmise liitumist ning tagab elektrisüsteemi toimimise ka rikkeolukordades. Ühtlasi on eesmärk leida Hiiumaa jaoks töökindel ühendus Saaremaa ja/või mandri-Eesti 110 kV võrguga, mis võimaldab tugevdada piirkonna elektrivarustust ning parandada kogu Lääne-Eesti saarte energiasüsteemi toimivust.

REP-iga planeeritakse eelduslikult järgmised ehitised: 110 kV pingega õhuliin, maakaabelliin, veekaabelliin, 110 kV pingega trafoalajaam jm elektrienergia ülekandeliiniga seotud rajatised.

REP-i menetlus koosneb kahest etapist:

- asukoha eelvaliku tegemine;
- valitud asukohtades detailse lahenduse

koostamine.

Planeerimismenetluses võetakse eesmärgiks asukoha eelvaliku otsuse alusel REP-i kehtestamine.

Ligikaudu 1572,1 km² suurune planeeringuala hõlmab Saaremaa valda, Hiiumaa valda, Lääne-Nigula valda ja Haapsalu linna. Planeeringuala kinnistute omanike kaasatakse isiklikult riigiportaali eesti.ee kaudu. Avalikkust kaasatakse protsessi planeerimiseaduses sätestatud üldsusele suunatud teadete kaudu. Kõigil, kes soovivad isiklikult teateid saada, palume saata e-posti aadressile info@mkm.ee oma kontaktandmed (nimi, posti või e-posti aadress, organisatsiooni esindamisel selle nimi).

Vabariigi Valitsuse 06.08.2026 korraldus nr 134, planeeringuala piir ja seletuskiri on kättesaadavad ministeeriumi kodulehel mkm.ee ja planeeringu veebilehel riigiplaneering.ee/hiiumaa110.

Seadus sätestab põhimõtted ning nõuded planeerimismenetlusele ja planeeringu elluviimisele.

REP-i koostamist ja KSH läbiviimist korraldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning planeeringu kehtestab Vabariigi Valitsus. Lisainfo: <https://riigiplaneering.ee/hiiumaa110>

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Lääne-Nigula vald ehitab ja areneb

Lääne-Nigula vallas on käsil mitu suuremat ehitustööd, mis parandavad liikumisvõimalusi, õpikeskkonda ja kohalikke teenuseid. Arendusi jagub igasse osavaldale ning nende kõrval tehakse pidevalt ka väiksemaid, kuid kogukondade jaoks olulisi töid.

Neeme Suur

Taebla, Oru, Noarootsi ja Nõva abivallavanem

Nõva sadamas on täies hoos ehituse kolmas etapp. Sadamasse lisanduvad kümme kaikohta, uus ujukai, betoonist slipp, tankimisvõimalus ja ristmuul. Ligi 500 000 eurot maksvad tööd peaksid lõppema 20. oktoobriks.

Nõval algas ka kergliiklustee pikenduse ehitus. Olemasolevat

teed pikendatakse Keiburanna tee ristmikust Nõva bussipeatuse juures algava jalgteeni, et muuta liiklemine jalakäijatele ja jalgratturitele ohutumaks. Tööde käigus täiendati ka olemasolevat teeviita Haapsalu suunast nähtava infotahvliga. Kui varem oli viit nähtav vaid Tallinna poolt saabujatele, siis alates 4. augustist on Nõva kirik, kalmistu ja Vabadussõja mälestussammas hõlpsasti leitavad mõlemast suunast saabuvatele

teeliste.

Räägu–Rannaküla kergliiklustee ligi nelja kilomeetri pikkune lõik Oru hooldekodu juurest Kirimäesaare teeotsani saab asfaltkatte. Töid rahastab Lääne-Nigula vald ligi 150 000 euroga ning need valmivad oktoobri lõpuks.

20. augustil avati pidulikult ka Hara sadamahoone, mis loob senisest paremad võimalused nii kohalikele kaluritele, sadama kasutajatele kui ka külalistele.

Haridusvaldkonnas jõuab lõpule Martna koolimaja ligi kolm miljonit eurot maksnud rekonstrueerimine. 1. septembril kogunevad Martna-Palivere Põhikooli õpilased ühisele avaaktusele juba uuenenud koolimajas. Probleeme ja lahendamist vajavaid küsimusi jagub alati, kuid samal ajal on oluline märgata ka seda, mis läheb hästi. Lääne-Nigula vald ehitab ja areneb – samm-sammult ning igas piirkonnas.

Nõva kergliiklustee ehitus. Foto: Kadi Aasküla

Räägu–Rannaküla kergliiklustee ehitus. Foto: Neeme Suur

Martna rekonstrueeritud koolimaja koolipere ootel. Foto: Helina Laht

Nõva sadama ehitus. Foto: Neeme Suur

Elanike liikumine vallas

Lääne-Nigula vald arvudes seisuga
31.07.2026.

Elanikke on 7093: mehi 3686 ja naisi 3407.
Juulis sündis vallas **neli** last.
Jaanuarist juulini sündis vallas kokku **23** last.
Juulis suri **ühem** inimest.
Lääne-Nigula valla kõige eakam elanik on **99-aastane**.

Valla elanike arvu muutuse ja statistikaga
saab tutvuda valla kodulehel
<https://www.laenenigula.ee/tutvustus>

RMK tutvustab metsatööde plaane

RMK on koostanud Lääne-Nigula valla Palivere terviseraja, Risti ja Nõva kogukonnaalade metsatööde plaanide kavandid ning kutsub kohalikke elanikke avalikele aruteludele:

Risti kogukonnaala: 3. septembril kell 17 Kolge teel RMK Kolgemetsa kinnistu ääres;

Nõva kogukonnaala: 8. septembril kell 17 Ranniku tee alguses Nõva-Rannaküla teel;

Palivere terviseraja kogukonnaala: 10. septembril kell 17 Palivere spordikeskuse parklas.

Plaanide kavandite, kohtumispaikade ja ettepanekute esitamise võimalustega saab tutvuda RMK kodulehel: rmk.ee/metsatood/kogukonnaalad.
Lisainfo: eloirilmet@rmk.ee

DETAILPLANEERINGUTEST

Marika Meister

maa- ja planeeringuspetsialist

Tööstuspargi detailplaneeringu algatamine

Lääne-Nigula Vallavalitsuse 07.07.2026 korraldusega nr 2-3/26-302 algatati Tööstuspargi detailplaneeringu koostamine Jõgisoo külas asuval katastriüksusel tunnusega 34201:001:0423 (kinnistu registrios nr 532632; pindala 21,4 ha; maatulundusmaa). Detailplaneeringu eesmärk on rajada planeeringualale tööstuspark. Detailplaneeringu ülesanne on määrata planeeringualale tootmis- ja ärihoone(te) ehitusõigus ja ehitustingimused, krundi kasutusotstarve ja hoonestusala, planeerida juurdepääsutee(d) ja kommunikatsioonilahendused ning määrata servituudid ja keskkonnatingimused.

Detailplaneering koostatakse kooskõlas Lääne-Nigula valla üldplaneeringuga. Lähtudes Lemma OÜ koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindangust, jäeti keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata.

Detailplaneeringu algatamise materjal on leitav <https://www.laenenigula.ee/detailplaneeringud#algatatud>.

Rändlinnu detailplaneeringu kehtestamine

Lääne-Nigula Vallavalitsuse 21.07.2026 korraldusega nr 2-3/26-324 kehtestati Spithami külas / Spithamnis Rändlinnu detailplaneering. Planeeringuala hõlmab katastriüksust tunnusega 52001:001:1593 (kinnisasi nr 21428832, maatulundusmaa, pindala 6,7 ha). Planeeringuga nähakse ette seitsme elamumaa sihtotstarbega katastriüksuse, kahe maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksuse ja ühe transpordimaa sihtotstarbega katastriüksuse moodustamine. Igale elumaa- ja kanaliseerimisele nähakse ette ehitusõigus. Planeeritud on lokaalsed puurkaevud ja kanaliseerimise lahendusena lekkekindlad reoveemahutid. Planeeritava Rändlinnu tee kaudu tagatakse juurdepääs ka lõunapoolsele naaberkinistule. Detailplaneeringu lahendus on kooskõlas valla üldplaneeringuga. Keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustus puudub.

Detailplaneeringu materjal on leitav <https://www.laenenigula.ee/detailplaneeringud#kehtestatud>.

Omniva paigaldab Linnamäele pakiautomaadid ja sulgeb postipunkti

P ostivõrgu ajakohastamise käigus paigaldab Omniva Linnamäele kaks pakiautomaati ja sulgeb madala külastatavuse tõttu postipunkti.

Üks uus pakiautomaat on planeeritud Oru Kultuurisaali juurde ja teine Linnamäe Arenguseltsi maja juurde. Kui automaatide täpne asukoht ja paigalduse aeg on teada, teavitatakse sellest piirkonna elanikke esimesel võimalusel.

Linnamäe postipunkt suletakse 1. septembrist külastatavuse pikaajalise languse tõttu, mis on viimasel ajal märkimisväärselt süvenenud. Selle aasta esimese kuue kuuga kasutati postipunkti 50 protsenti vähem kui eelmise aasta samal perioodil. Postipunkti kaudu liigub praeguseks keskmiselt 1–2 saadetist päevas.

Paki- ja postiteenused jäävad elanikele kättesaadavaks ka edaspidi. Nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi pakke saab saatmiseks registreerida Omniva iseteeninduses mobiiliäpis või aadressil minu.omniva.ee. Iseteeninduses näeb klient kõiki oma saadetavaid ja saab-

vaid pakke, nende teekonda, hetkeseisu ja saabumisaega. Klient saab muuta paki väljastuspunkti või pikendada hoiuaega. Pakke saab teele panna ja vastu võtta pakiautomaatidest või kulleriga.

Postmarke saab ka pärast postipunkti sulgemist osta Oru raamatukogust.

Samuti pakub Omniva Oru piirkonna elanikele edaspidi tasuta personaalset postiteenust – võimalust kutsuda postikuller enda koju või tööle. Teenus on loodud inimestele, kes ei saa või ei soovi digilahendusi kasutada, ning see sobib hästi ka liikumisraskustega inimestele. Kulleri vahendusel saab tarbida kõiki samu teenuseid, mida pakutakse postkontoris: osta postmarke jt tarvikuid, saata ja vastu võtta kirju ning universaalse postiteenuse pakke, tasuda arveid ja tellida perioodikat. Personaalse postiteenuse saab tellida Omniva kodulehelt, e-posti aadressil info@omniva.ee või telefonil 664 3330.

Lähimaks avatud postkontoriks jääb maakondlik postkontor Haapsalus.

Veelkord jäätmete sorteerimisest

Aivi Heinleht

keskkonnaspetsialist
aivi.heinleht@laanenigula.ee

Jäätmete õige sorteerimine aitab vähendada keskkonnakoormust, säästa loodusressursse ja hoida jäätmekulud madalal.

Paber ja kartong tuleb koguda eraldi mahutisse. Sinna sobivad näiteks ajalehed, pappkastid ja muu puhas paber. Määratud paber kuulub segaolmejäätmete hulka.

Pakendid tuleb panna segapakendikonteinerisse. Need võivad olla plastist, metallist või komposiitmaterjalist. Pakendid peaksid olema tühjad ja vajaduse korral loputatud. Väljend „pakend on pakend“ tähendab, et asi pole tegelikult keeruline: pakendikonteinerisse tohib panna kõiki kauba hoidmiseks, kaitsmiseks või käsitsemiseks mõeldud pakendeid. Seejuures ei ole oluline pakendi materjal ega suurus. Näiteks sobivad konteinerisse kommipaber, tühi šampoonipudel, televiisorikast

ja selles olev vahtplast.

Segapakendikonteinerisse viidavad pakendijäätmed tuleks panna läbipaistvasse kilekotti, et jäätmevedaja saaks kotti sisu visuaalselt hinnata.

Klaaspakendid (pandimärkita pudelid ja purgid) kuuluvad klaaspakendikonteinerisse või selle puudumisel segapakendikonteinerisse.

Biojäätmed, nagu köögi- ja aiapäätmed, tuleb koguda eraldi biojäätmekonteinerisse või kompostida.

Ohtlikud jäätmed (elektriseadmed, akud, õlid, e-sigaretid jms) tuleb viia jäätmejaama või anda üle kogumisringi käigus.

Segaolmejäätmete konteinerisse kuuluvad jäätmed, mida ei saa taaskasutada ega liigiti koguda, näiteks määratud pakendid, hügieenitooted, tuhk, kassiliiv ja katkised esemed.

Kui segaolmejäätmete konteiner on graafikujärgsel veopäeval pooltühi, võiks kaaluda veosageduse vähendamist, näiteks tühendada konteinerit kord kvartalis, mitte kord kuus.

Prügikonteinerid Taeblas.

Levinud müüt

Sageli arvatakse, et eraldi kogutud jäätmed kallatakse hiljem kokku. Sellise arvamuse on tekitanud asjaolu, et jäätmevedajad kasutavad mitmekambrilisi jäätmeveokeid.

Mis sorteeritud jäätmetest saab?

Plastpudelitest valmistatakse näiteks uusi riideid, plasttopside vahtplasti või lambilüliteid ning klaaspudelitest uusi klaaspudeleid ja -purke. Biojäätmeid kasutatakse biogaasi ja kompost-

mulla tootmiseks. Vanapaberist valmistatakse näiteks muna- karpe, uusi ajalehti, tselluvilla, kätekuivatus- ja tualettpaberit, jõupaberit, lainepappi, isolatsioonimaterjale jm.

Kui teile lähim mahuti on korduvalt pikemat aega tühendamata, palun andke sellest teada Lääne-Nigula Vallavalitsusele. Nii saame tühendamis- ja korrigeerida või tellida lisakonteinereid.

Küsimuste korral helistage valla keskkonnaspetsialistile 5350 2844.

KOP sügisvoor avaneb esimesel septembril!

Kohaliku omaalgatuse programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine. Programmi kahest meetmest saavad toetust taotleda MTÜ-d ja SA-d, mis tegutsevad omaalgatusel ning avalikes huvides.

Voor on avatud kuu aega ning selles toetatakse nii kogukonna arengut toetavaid ja identiteeti tugevdavaid üritusi ja koolitusi (toetussumma kuni 2500 eurot) kui ka investeringuid ja soetusi (toetussumma kuni 4000 eurot).

Kevadvoorst said Lää-

ne-Nigula vallas toetuse Linnamäe Arenguselts, Saunja külaselts, Piirsalu küla selts, Variku külaselts, Elbiku külaselts ja MTÜ Risti Padel. Tasub neist tegusatest kogukondadest eeskuju võtta ja taotlema asuda!

Loe lähemalt, millised on taotlemise tingimused, ning vaata, milliseid projekte tegusad kogukonnad on juba ellu viinud või ellu viimas: www.laanemaa.ee/kop

KOP KOHALIKU OMAALGATUSE PROGRAMM

Vedra jaanituli 22. juunil. Foto: Helina Laht

Kullamaa eakad käisid suvisel huvireisil

Mai Jõevee

Kullamaa väärikate selts-kond võtab igal suvel ette huvireisi, et tutvuda Eestimaa kaunite paikade ja põnevate lugudega. Tänavune reis viis Paldiskisse ja Nõvale.

Reisi jooksul külastati koguni nelja kirikut. Esimene peatus oli 15.–16. sajandil ehitatud Padise kirikus, mida tutvustas särasilmne giid Helju Grabbi.

Paldiskis võttis reisiselts-konna vastu mahlaka sõnavaraga giid Riina Kangro. Üheskoos tehti linnatuur ja sõideti Pakri poolsaare tippu. Külastati Amandus Adamsoni ateljeemuuseumi ning söödi lõunat Peetri Tollis, kus sai

vaadata ka vanaaegsete relvade näitust. Loomulikult põigati läbi Paldiski kaubamajast, mis üllatas pisut teistsuguse kaubavalikuga. Erilise elamuse pakkus ligi 20 aastat tagasi valminud Paldiski õigeusu kirik. Tagasiteel tehti peatus ka Kurkse sadamas.

Nõval ootas külalisi soe vastuvõtt – kohalikke paiku ja tegemisi tutvustasid Ülle Metsma, Inge Teslikova, Andrus Liiv ja Silja Silver. Nõva puukiriku ajaloost rääkis Andrus. Koolimajas sai imetleda Inge maale ja Andrus keraamikat ning Nõva palvemajas tutvustas Silja kohaliku koguduse tegemisi.

Nõval oleks veel vaatamist, kuid meie aeg sai otsa. Ehk kunagi!

HETKED VALLAS

Eesti taasiseseisvumise 35. aastapäeva tänuhetkel osalejad Lääne-Nigula ja Nõva Vabadussõja mälestussammaste juures 20. augustil. Tänuhetke saatsid nii soe päikesepaiste kui ka lausvihm. Vihmasaju ajal hoidis koguduseõpetaja Kristo Hüdsi kohal varju Lääne-Nigula Noortevolikogu liige Marion Meister. Fotod: Erakogu ja EELK Nõva Püha Olevi kogudus.

Kodukant Läänemaa avab taotlusvoorud

ETTEVÕTLUSE ARENDAMINE

9.–22.09.2026

SOTSIAALTEENUSTE ARENDAMINE

14.–27.10.2026

ELUKESKKONNA ARENDAMINE

11.–24.11.2026

www.kklim.ee

KODUKANT
LÄÄNEMAA

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Läänemaa väarikate suvepäev tõi Paliverre üle 300 osaleja

14. juulil toimus Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuses juba 26. Läänemaa väarikate suvepäev, mis tõi kokku üle 300 inimese kogu maakonnast. Ilmataat kinkis osalejatele mõnusa suveilma ning koht peo pidamiseks oli ideaalne.

Mai Jõevee

*Läänemaa Pensionäride
Ühendus*

Osalejaid tervitasid Lääne-Nigula vallavanem Janno Randmaa, Haapsalu linnapea Olavi Seisonen ja Eesti Pensionäride Ühenduste Liidu juhatuse esimees Ago Kokser. Päeva lõpus kutsus Mikk Lõhmus osalejaid andma oma panust valmivasse „Lääne-Nigula raamatu“ teise ossa. Sinna on oodatud lood, mälestused ja muu väärtuslik kodulooline materjal.

Korraldajad olid teinud tublit tööd. Päeva jooksul astusid üles Nedsaja Küla Bänd, Helve Kruusemendi eestvedamisel

Foto: Triin Raave

tegutsev tantsurühm A Cuppa Tea ning Silvi ja Kalle-Kusta. Maitsvat sööki ja jooki pakkus Maiu Söögituba, kuuma suve-

päeva menukaimaks maiuseks kujunes aga loomulikult jäätis.

Toimus loterii, kus kõik piletid leidsid omaniku. Päeva lõpus

loositi veel käepaelte numbrite järgi suuremad auhinnad.

Eriline tänu kuulub eestvedaja Aime Tederile ja tema meeskonnale, Gerda Ladvale ning Mati Kallemetsale koos abilistega. Päeva juhtimise ja ettevalmistuste juures oli suureks abiks Varje Paaliste.

Sündmust toetasid projekti kaudu Kodukant Läänemaa, Lääne-Nigula vald, Maiu Söögituba, Haapsalu Coop ja Jaan Piiraku ettevõtte Jansapuit.

Päeva lõpus andis Aime Teder korraldaja karika üle järgmise aasta suvepäeva korraldaja esindajale Eha Rajale Hanilast. Nii liigub väarikate suvepäeva tore traditsioon edasi ning 2027. aastal kohtutakse juba Lääneranna vallas.

Noortemalev tõi Martnasse töökad noored

Karmen Aavik

*Taebla noortekeskuse
noorsootöötaja*

10.–15. augustini toimus Martnas juba kolmandat aastat Lääne-Nigula noortemalev, millest võttis osa 15 valla noort. Malevlased aitasid sisustada Martna-Palivere Põhikooli vastavalminud koolimaja, värvisid lasteaia mänguväljaku atraktsioone ning tegid heakorra- ja abitöid kogukonnakohvikus, kaarhallis, kalmistul ja pastoraadis.

Tööpäevade kõrval osaleti ettevõtlikkuse, rahatarkuse ja tööelu teemalistes töötubades ning tutvuti Martna raamatukogu tegevusega. Ühiselt käidi Saueaugu Teatritalus vaatamas etendust „Puusselöõja ja pilvis-

Noortemalevas osalejad koos juhendajate ja Saueaugu Teatritalu peremehe Margus Kasterpaluga. Foto: erakogu

käija“. Eriline kultuurielamus sai teoks tänu teatritalu peremehe Margus Kasterpalu kutsele.

Malevat juhendasid Karmen Aavik ja Halja Veersalu. Sisuka malevanädala õnnestumisse panustasid Martna-Palivere Põ-

hikool, Lääne-Nigula Lasteaiad, Martna kogukonnakohvik, Martna raamatukogu, Martna Spordiklubi, Saueaugu Teatritalu, Eesti Töötukassa, Muhu Noortekeskus ning Erasmus+ projekt „Building Bridges“. Töötubasid viisid

läbi Janne Rau, Triinu Karolin ja Kadri Keert.

Täname kõiki koostööpartnereid ja toetajaid, kes aitasid pakkuda noortele väärtuslikku töökogemust ning mitmekülgset ja meelde jäävat malevanädalat.

Lääne-Nigula vald arendab kriisivalmidust ja ennetustööd

Kädi Jõgi

ennetusspetsialist
kadi.jogi@laanenigula.ee

Turvaline ja kriisideks valmis kogukond on meie ühise panuse tulemus. Lääne-Nigula vald osaleb Siseministeeriumi eestvedamisel turvalisuse arenguprogrammis, mille eesmärk on tugevdada omavalitsuste võimekust turvalisuse kavandamisel ja kriisideks valmistumisel.

Lääne-Nigula vallas on programmi eestvedajaks vallavalitsuse korraldusega moodustatud kriisikomisjon ja -meeskond.

27. märtsil 2026 toimus Risti koolimajas projekti avauitrus.

4. mail 2026 kohtuti ekspert Rivo Noorkõivuga, kelle juhendamisel sõnastati kaks peamist suunda: kogukondade kriisivalmidus ja kerksuskeskuste arendamine ning noorte riskikäitumise ennetamine. Nende teemadega tegelemiseks moodustati kaks töörühma. Töörühmad on kohtunud,

Turvalisuse arenguprogrammi töörühma seminar Võntkülas 4. mail. Foto: Helina Laht

probleemid ja arenguvajadused on kaardistatud ning sisuline töö jätkub.

Kerksuskeskus on kriisi ajal kogukonna infopunkt. Selle toimimine põhineb valla ja kogukonna koostööl. Igaüks saab mõelda, kuidas ta ise ja tema lähedased kriisiolukorras hakka- ma saavad ning millist abi saab kogukonnas üksteisele pakkuda.

Teine oluline suund on töö noortega, sealhulgas noorte kaa-

samine ja vajaliku tugivõrgustiku arendamine. Tähelepanu all on riskikäitumise varajane märkamine ja ennetustöö. Oluline on kogukonna enda tähelepanelikkus ja valmisolek märgata, kui noor vajab toetust.

Ennetustöö arendamiseks korraldas Tervise Arengu Instituut viiepäevase koolituse „Tulemuslik ennetus: kuidas oma tegevusega mõju saavutada?“ Koolitusel osalesid Haapsalu

ja Lääne-Nigula valla tugispetsialistid, noorsootöötajad ning raamatukoguhoidjad.

Programmi tegevusi koordineerib ennetusspetsialist, kelle ülesanne on tegeleda kriisideks valmisoleku ja olukorra analüüsiga ning aidata luua koostöövõrgustikku.

Programmi tegevuste tulemusena saavad kogukonnad rohkem infot kerksuskeskuste ja kriisivalmiduse kohta ning noortega töötavad inimesed tuge ennetustöö tegemisel. Programmi lõpuks valmib Lääne-Nigula valla turvalisuse tegevuskava.

Lääne-Nigula valla alalisse kriisikomisjoni kuuluvad vallavanem, majandus- ja arendusosakonna juhataja, Nõva, Noarootsi, Taebla ja Oru osavaldade piirkondlik abivallavanem, Risti, Palivere, Kullamaa ja Martna osavaldade piirkondlik abivallavanem, kommunikatsioonispetsialist, valdkondlik abivallavanem, vallasekretär ja ennetusspetsialist.

19. septembril osaleb Maal elamise päeval Lääne-Nigula vallast Eestimaa aasta küla tiitlit kandev Oru piirkond

Lääne-Nigula vald on sellel külastussündmusel osalenud eri piirkondade ja küladega kaheksa aastat järjest. Päeva keskmes on inimesed ja kogukonnad, kes maal elavad ja tegutsevad ning oma elu ise oma meele ja vajaduste järgi kujundavad.

Kui oled mõelnud, milline võiks olla elu Oru kandi küla- des, siis tule kohale, räägi kohalike inimestega, vaata, küsi, koge ja saa koos meiega osa ühest vahvast ja värvilisest sügispäevast!

Muide, kõik avatud punktid asuvad üksteisele parajalt lähedal ja nende asukohad leiad mugavalt Maal elamise päeva külastuskaardilt. Täpsem info selle kohta, mis toimub Maal elamise päeval Eestimaa eri paikades ja Oru kandi, on leitav Maal elamise päeva kodulehelt www.maalelamispäev.ee. Oru kandi info on kõige ajakohasem Linnamäe Arenguseltsi kodulehel www.las.ee ja valla kodulehel www.laanenigula.ee.

Tere tulemast Maal elamise päeval Oru kanti avastama!

Maal elamise päev

Läänemaal Oru kandi külades

LAUPÄEVAL, 19. septembril

Linnamäe turuplatsil sügislaad kell 11-14

Kauplejate registreerimine
anuotisalu@gmail.com
eve@las.ee

Avatud külastamiseks:

- *Kell 10-20 Männiku talu Oru külas (linnud-loomad)
- *Kell 11-16 UusKalda Spordi- ja Puhkeküla Kärblas
- *Kell 12-21 Linnamäe Lihatootuse Burgeri Akadeemia

Orukate Avatud Aiad kell 11-16

- *Tammeoru koduaed Kärblas
- *Vanamangu talu Salajõel

Täpsem info: www.las.ee

www.maalelamispäev.ee
www.laanenigula.ee

Maal elamise päev

Avatud talude päevad avati tänavu Lääne-Nigula vallas

Helina Laht

*kommunikatsiooni-
spetsialist*

24.–26. juulil toimunud Avatud talude päevad olid tänavu Lääne-Nigula vallale erilise täheksusega – esimest korda toimus üle-eestilise suursündmuse avauitrus Läänemaal.

24. juulil tervitas külastajaid Ehmja külas tegutsev OÜ Ohtla Lihaveis. Kantrihõngulisel avauitrusel pakuti muusikat ja tantsu, toimusid lihateemalised õpitoad ning avatud olid Läänemaa väiketootjate taluturg, lasteala ja mitmekesine söögiala.

Külalisi tervitasid teiste seas regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras, Lääne-Nigula vallavanem Janno Randmaa ning Ohtla Lihaveise juhatuse liige Kulno Rehkal. Kõnedes rõhutati avatud talude päevade tähtsust põllumajanduse, kohaliku toidutootmise ja maaelu tutvustamisel.

Tavapärase lindilõikamise asemel avati sündmus grillikaane tõstmisega. Grillikaane tõstsid üheskoos regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras ning Ohtla Lihaveise farmijuht Mariliis Vahar. Seejärel lõikas minister

Avatud talude päeva avasündmus Ohtla Lihaveises.
Fotod: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium;
fotograaf Liina Laurikainen-Päri

küpsenud veiselihast esimesed viilud, mida said maitsta ka külastajad.

Ohtla Lihaveise farmikompleks kuulub ettevõttele alates 2012. aastast. Praegu kuulub farmi põhikarja 220–230 šarolee tõugu amme, lisaks noorkari ja pullid. Farmijuht Mariliis Vahar pälvis 2020. aastal Eesti parima lihaveisekasvataja tiitli.

Avaürituse ajaks oli puhtaks pestud laut muudetud laadaplatiks, kus kohalikud väiketootjad pakkusid toitu, käsitööd ja muud põnevat. Valgeid šarolee tõugu lihaveiseid sai näha farmi lähedal karjamaal. Tavapäraselt

hooldavad loomad Kasari luhal Matsalu rahvusparki poollooduslikke kooslusi.

Oru kandi taludesse jõudis rohkelt külalisi

Lääne-Nigula vallas avasid külastajatele ukse ka Männiku talu Oru külas, Tursa talu Soolus, Urge talu aed ja Raudsepa talu (Raudsepa Lilled) Möisakülas, Linnamäe Mesila, Iveria Saunja külas, Talli talu (Kariti Keraamika) Tusaris, Abramami talu Variku külas, Ants Laikmaa muuseum ning MTÜ Loiguääre Väike-Lähtus.

Eriti tegus nädalavahetus oli

Oru kandis. Juba varem avatud talude päevadel osalenud Männiku, Raudsepa ja Urge talu ning Linnamäe Mesila tunnetasid tänavu külastajate arvu kasvu. Esimest korda osalenud Tursa talu Soolus tegi samuti eduka debüüdi.

Ühel päeval avatud Oru kandi talusid külastas 150–350 inimest talu kohta. Nii laupäeval kui ka pühapäeval avatud Männiku talust käis nädalavahetuse jooksul läbi koguni 1100 külastajat. Oru kandi taludesse jõudis peakorraldaja eestvedamisel ka bussitais külalisi Soomest. Ilm oli mullusest märksa parem ning talude õuedel jätkus kogu päevaks kohtumisi, juttu ja elevust.

Tänavu osales avatud talude päevadel üle Eesti 320 talu ja ettevõtet. Ühe talu keskmine külastuste arv oli ligikaudu 800, võrreldes mulluse 617 külastusega. Külastuste arv kasvas märgatavalt ka Läänemaal. Avatud talude päevi korraldavad Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning Maaelu Teadmiskeskus; koostööpartner on Elron.

Suur tänu kõikidele Lääne-Nigula valla osalejatele, kes oma ukseid avasid ja külalisi võõrustasid!

Rõõm on Mäng on Liikumine

Kadri Lukk

Palivere liikumisbingo peakorraldaja

Liikumisfestivali kolmeaastane reis mööda Läänemaad lõppes Lääne-Nigulas Palivere liikumisbingoga

Iga uus asi on taaselustatud vana uues kuues. Sel aastal jõudiski Liikumisfestival Lääne-Nigula valda, seekord Palivere liikumisbingo vormis. Nii õnnestus ühelt poolt avastada valla eri spordialasid ja -objekte ning teisalt põimida mänguline ja hasartne väljakutse üheks põnevaks liikumismänguks.

Seekord sattusid erilise tähelepanu alla kümme üle Palivere paiknevat tegevuspunkti: kabe, discgolf, tuletõrjesport, istevõrkpall, jooga, minigolf, suusatamine, rattasõit, pickleball ja Palivere raamatukogu. Valikul peeti silmas, et neid alasid oleks võimalik ka päriselt Lääne-Nigula vallas harrastada – olemas on vastavad spordiobjektid, aktiivsed eestvedajad või soov huviliste olemasolul ala edasi arendada.

Liikumine liikumise sees

Tegevuspunktides said inimesed vabalt tutvuda endale enim huvi pakkuva alaga. Peamine ei olnud aja peale võistlemine – ei tulnud startida esireast ega lõpetada kõige ees. Kontrollaeg küll oli, kuid aega jäi nii eri alade proovimiseks kui ka nipinurkadesse süvenemiseks.

Et inspireerida inimesi ka teisi alasid avastama, sai end Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuses liikumisbingole registreerida. Selle täitmine ei olnud kohustuslik, vaid soovituslik, sest kindla eesmärgiga on lihtsam nii trenni teha kui ka liikuda. Lisamotivatsiooniks olid loosiauhinnad. Mäng oli tasuta, kuigi juhendis hoiatati inimesi juba ette: võib juhtuda, et avastad endale uue põneva lemmikhobi, mis – nagu ho-

Kõige esimesed startijad. Foto: Ülle Lass

bidele kohane – võib edaspidi siiski väljaminekuid kaasa tuua.

Igaüks sai juhusliku sisuga liikumisbingopileti ning pidi selle järgi oma raja ise kokku panema – milliseid punkte ja millises järjekorras külastada, et soovitud raskusastmega mäng täita. Ka liikumine oli siin strateegia: valida sai lihtsa Nurkademängu, mõõduka Diagonaalidemängu või raske Täismängu.

Hasart tekkis aga peaaegu kõigil, kes liikumisbingopileti järele haarasid, ja Täismäng täitus kõrvalt vaadates kohati lausa mängleva kergusega. Lõbusaim näide oli teistest märksa hiljem alustanud spordisõber, kes tuli „ainult discgolfikoolitusele“, kuid jätkas kogemata mänguga ja naasis finišisse veel enne teisi. Ka lastega peredel jätkus lõbu küllaga – nii mõnigi laps sai vahepeal lõunaune ära teha ning pere jätkas seejärel mänguga. See ongi see kergus, eesmärgipärasus ja sihikindlus, mida on rõõm meie järelkasvus näha.

Festival kõigile

Kui ütleme, et Läänemaa liikumisfestival 2026 oli tõepoolest kõigile, siis ei tee me nalja! Sportlased ja edasijõudnud liikujad said valida Täismängu, kuid ka tegevuspunktide juhendajatel oli varuks erineva ras-

kusastmega ülesandeid. Sama kehtis laste puhul. Põnev oli see, et esimesena jõudsidki finišisse täismängupiletitega kolm last.

Liikumisfestivali korraldades peeti silmas kõiki vanuserühmi. Lisaks bingopiletite atraktoori eelnevale testimisele jätkus tublisti kõrvaltegevusi ka neile sihtrühmadele, kes tunnevad end sageli kõrvalejätuna. Loomulikult olid need kõige lõbusamas võtmes:

Mehed, kes on liikumisüritustele (mitte spordiüritustele) tihti peale õnnetult kaasa veetud, said seniks osta Palivere söögitoast maitsvat kanaliha.

Lapsed, kelle jaoks oli Nurkademäng ületamatult väsitav, said keskuse alal meie päevajuhiga mängida.

”

Nagu ikka, läks kõik hoopis teisiti: bingot mängisid pigem lapsed ja eakad, Zumbal osalesid pereemad ja koolinoored ning smuutitöö tuba uudistasid poisid ja mehed.

Pereemad ja koolinoored said osaleda tervisesmuutitöötoas ning õppida, kuidas meisterdada midagi peaaegu mittemillestki ehk üksnes neist toodetest, mida võib pä-

rast kooli, tööpäeva või trenni külmkapist leida, ilma et peaks mõnda imetoodet mööda ilma või koguni Indiast otsima.

Eakaid, kellel jalg veel kõrvale ja tagasi liigub, ootas Zumba Gold – kuldsetele inimestele.

Perele, kes veedavad sageli koos aega spordiradadel, avanes lõpuks ometi ka võimalus teha tänu fotoboksile perepilt.

Nagu ikka, läks kõik hoopis teisiti: seekord mängisid bingot pigem lapsed ja eakad, pereemad ja koolinoored osalesid Zumbal ning poisid ja mehed uudistasid smuutitöö tuba. Korraldajad nautisid tõepoolest pildiseina – seega läks vähemalt üks sihtrühm täppi! Sellised lood teevadki suure ürituse korraldamise põnevaks ja tänuväärseks, sest teemad läksid inimestele korda ning kõik said tunda rõõmu ühest sisukast liikumispäevast.

Peakorraldajana tänan kõiki osalejaid ja panustajaid selle päeva õnnestumise eest! Tule ja avasta Läänemaad ja Lääne-Nigula valda ikka ja jälle! Liikudes võta alati sihiks eelkõige iseenda ületamine! Taaskohtumiseni uutel põnevatel üritustel!

Projekti lõpp

Projekt sai teoks meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ (PEEK) projekti „Läänemaa spordiobjektide võrgustiku ja liikumisharrastuse organisatsiooni terviklik väljaarendamine“ toel. Projekti toel tehti aastatel 2024–2026 kõik selleks, et innustada läänlasi terviseteadlikult liikuma. Projekti raames toimusid konverentsid, seminarid, koolitused ja liikumisfestivalid Läänemaa kolmes kohalikus omavalitsuses. Projekti kaasrahastas Euroopa Liit. Omafinantseeringu tagasid Läänemaa omavalitsused ja spordiliit Läänemaa.

Oru kooli lisaklassiruumi ehitus läheb lahti

Neeme Suur
abivallavanem
neeme.suur@laanenigula.ee

Oru kool vaevleb ruuminappuses. Nüüd saab see mure pisut leevendust: uue klassiruumi ehitamine läheb lahti. Lisaklassiruum ehitatakse jõusaali kohal oleva rõdu asemele kunstiklassi kõrvale. Uues klassis on 24 õppekohta. Ehitaja on OÜ Tabasalu Meistrid ja omanikujärelevalvet teeb OÜ Tarindiprof. Ehitus algab järgmisel nädalal ning tööde tähtaeg on 24. detsember. Esimene ehituskoosolek toimus 19. augustil. Ehitaja lubas oma

tegevusega koolielu võimalikult vähe häirida. Otseselt ei tohiks ehitus õppetööd segada ning kõik teemad saab kooliperega kooskõlastada. Ehitusplats tuleb koolihoone hoovi jõusaali ette parklasse. Jõusaali külalastajad pääsevad ka ehituse ajal sisse hoovipoolsest uksest, kuid aasta lõpuni ei saa selles parklas parkida ja ligipääs on pisut piiratud. Ehitustöid puudutavate küsimustega saab pöörduda abivallavanem Neeme Suure poole. Ehitustööde kulgemisega hoiab end kursis ka kooli direktor.

Oru kooli juures toimuvad aasta lõpuni ehitustööd. Palume kõigilt kannatlikkust ja mõistvat suhtumist.

Esmakordselt kooli mineva lapse toetuse taotlust saab esitada alates 1. septembrist kuni 15. oktoobrini

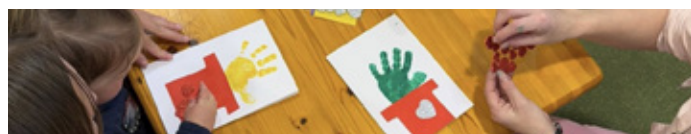
Toetus 1. klassi minevale lapsele! Kui su laps alustab sel sügisel kooliteed ja tema elukoht on 31. augusti seisuga Lääne-Nigula vallas, saad taotleda 250-eurost toetust.

Taotluse saab esitada valla iseteeninduskeskkonnas SPO-KU (info valla kodulehel www.laanenigula.ee).

Soovi korral saab avalduse ka alla laadida, digiallkirjastada ja saata vallavalitsusele.

Toetus makstakse avalduses märgitud Eesti arvelduskontole 10 tööpäeva jooksul pärast puudusteta taotluse esitamist.

Küsimuste korral palume pöörduda oma piirkonna sotsiaaltöö spetsialisti poole.

LÄÄNE-NIGULA
VALLAVALITSUS

Lääne-Nigula valla õpetaja ja tugispetsialisti stipendiumi 2026. aasta taotlusvoor on avatud

Tutvu tingimustega valla kodulehel ja esita taotlus hiljemalt 15. septembriks

www.laanenigula.ee

Oru Spordiklubi kutsub

Linnamäe rattasõit

5. september 2026
Oru Kultuurisaali ees

Tillusõit 11:15
Pikk distants (24 km) 12:15
Lühike distants (5 km) 12:15

tasuta
lõpus supp
igas vanuses ja vormis sõitjale

RISTI 20

SPORDISAAL

SUUR SPORDIPÄEV

26.09.2026

20 aastat liikumist ja kogukonda!

KORRALDAB MTÜ RISTI SPORDIKLUBI

KÖIK TUNNID TOIMUVAD SPORDISAALIS!

12.00	50+ VÕIMLEMINE	juhendab Ingrid
13.00	JUMPING	treener Berit eeregistreerimisega, info FB-s
14.00	JUMPING	treener Berit eeregistreerimisega, info FB-s
15.00	JOOGA	juhendab Kärt
16.00	RINGTRENN	juhendab Karita

PADELIVÄLJAKUL EELREGISTREERIMISEGA, INFO LEIAD FB

12.00-17.00
PADELITURNIIR
★ AMERICAN STIILIS ★
Viib läbi Lioli

PILET 5 € / PÄEV EAKAD TASUTA
Tasuda saab sularahas spordisaali administraatorile või ülekanades

KÖIKIDE OSALEJATE VAHEL LOOSITAKSE VÄLJA AUHINDU!

REGISTREERIMISE INFO LEIAD FACEBOOKIST!

kadarbiku LÄÄNELA LÄÄNE MAAKONNA SPORDIKLUBI RIANNA RISTSI TERE!

Koostööpartnerid: Lääne-Nigula vald, Risti osavald, Kullamaa-Risti Keskkoool, Risti Loomemaja

MTÜ Kodukant Läänemaa kuulutab välja Läänemaa Aasta Külaelu tunnustuse konkursi

Konkursi eesmärk on esile tõsta ja laiemalt tutvustada häid maaelu arendamise ja kogukondliku tegetsemise näiteid, väärtustada maapiirkondade kodanikualgatusi, vabatahtlikku tegevust ja noorte panust kogukonnaellu.

Konkursile oodatakse kandidaate kolmes kategoorias:

LÄÄNEMAA AASTA KÜLA

konkursile oodatakse külasid ja kogukondi, mis on silmapaistvalt panustanud oma kogukonna ja elukeskkonna arengusse ning mille tegevus on aidanud kaasa kogukonna sidususe, koostöövõime ja elujõulisuse kasvule. Tunnustatakse nii kogukondi, mis on edukalt ellu viinud nähtavaid arendusalgatusi, kui ka kogukondi, mille tugevus on aktiivne ühistegevus, omavaheline koostöö, traditsioonide hoidmine ja kogukonnavaimu edendamine.

Läänemaa Aasta Küla laureaat esitatakse Läänemaa kandidaadina 2027. aastal toimuvale üleriigilisele Aasta Küla konkursile, mida korraldab MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant.

2024. aastal pälvisid auni- metuse Oru kandi külad, mis esindasid Läänemaad üleriigilisel Aasta Küla konkursil ning tõid koju ka auväärsed Aasta Küla tiitli.

LÄÄNEMAA AASTA KÜLA- LIIGUTAJA konkursile oodatakse kandidaate, kelle tegevus

Oru kandi külad tähistasid mullu Maal elamise päeva lõpetuseks Oru Kultuurisaalis üheskoos üleriigilise Aasta Küla tiitli võitu – rõõmus tunnustus kogu tegusale kogukonnale! Foto: Heili Laul

innustab ja kaasab inimesi ühistegevustesse, aitab hoida ja tugevdada kogukonnavaimu ning toetab järjepidevalt kogukonna elujõulisust.

Külaliigutaja tiitel antakse tänavu välja kolmandat korda: 2022. aastal valiti Aasta Külaliigutajaks Liina-Meta Kuuskmann Lääne-Nigula valla Liivi külast ja 2024. aastal Külleke Valk Lääne-Nigula valla Martna külast.

LÄÄNEMAA AASTA MAANOORE konkursile oodatakse kandidaate, kes on oma tege-

vusega silmapaistvalt panustanud Lääne maakonna maaelu, külakogukondade või kohaliku elukeskkonna arengusse. Tunnustatakse noort, kes osaleb aktiivselt kogukonnaelus, algatab või toetab ühistegevusi ning on eeskujuks teistele noortele oma ettevõtlikkuse, koostöövalmiduse ja hoolivusega.

LÄÄNEMAA AASTA KÜLAELU

TUNNUSTUSE kandidaate saavad kõigis kolmes kategoorias esitada kõik füüsilised ja juriidilised isikud, sh kohalikud omavalitsused ja kandidaadid ise.

Läänemaa Aasta Küla tunnustusele saab esitada Läänemaa maapiirkonnas tegutseva küla, külade piirkonna või aleviku;

Läänemaa Aasta Külaliigutaja tunnustusele saab esitada Lääne maakonna mitterinnalises piirkonnas tegutseva inimese;

Läänemaa Aasta Maanoore tunnustusele saab esitada 16- kuni 30-aastase noore, kes elab, õpib, töötab või tegutseb Lääne maakonna maapiirkonnas.

Konkursile ei saa esitada viimase 10 aasta jooksul Läänemaa Aasta Küla tiitli pälvinud küla või üleriigilise Aasta Küla tiitli pälvinud küla ega varem Aasta Külaliigutaja tiitli pälvinud isikut.

Kandidaadi esitamiseks tuleb täita vastava kategooria ankeet ja saata see hiljemalt 16. septembril 2026 e-posti aadressile laaneliider@kkkm.ee, märkides kirja pealkirjaks „Läänemaa Aasta Külaelu konkurss“. Konkursi statuut ja ankeedid on kättesaadavad kodulehel: <https://kkkm.ee/aasta-kula-ja-kulaliigutaja-konkurss>.

Läänemaa Aasta Külaelu laureaadid kuulutatakse välja aasta lõpul toimival suursündmusel.

Lääne-Nigula valla
sündmused leiad

kultuurikava.ee

Oru Õnneteatri mängukava		
ORU KULTUURISAALIS 2026 SÜGISEL		
21.08 - kl. 19.00 Külastemaja laibaga	26.09 - kl. 19.00 „Minu lõpplahe lahutus“	17.10 - TEATRIPÄEV Esiendus „Õnneumbriid“ ja külasteid
05.09 - kl. 19.00 „Minu lõpplahe lahutus“	02.10 - kl. 19.00 „Minu lõpplahe lahutus“	14.11 - kl. 19.00 „Õnneumbriid“

Oru Õnneteatri põnev teatrisügis

**Önne-
Sigrid
Mättik**

Oru Õnneteatri algab kolmas tegevusaasta ja ees ootab põnev teatrisügis! Sellel hooajal on meie koduteatriks Oru Kultuurisaal, kus toome publikuni mitu eriomalist etendust.

5. septembril kell 19.00 ootab vaatajaid monolavastuse „Minu lõpplahe lahutus“ esietendus. Lisaks saab seda etendust näha 26. septembril ja 2. ok-

toobril. NB! Etendus ei sobi lastele.

Meie uus lavastus „Õnnumbrid“ jõuab esimest korda lavale 17. oktoobril teatripäeval. Samal päeval saab nautida ka külalisteatrite etendusi. Linnamäele tulevad külla Haapsalu Teatristudio, Kiili Teater, Padise RahvaTeater, Hiiu Naaditeater ja Audru Mõisateater.

Meil on hea meel, et saame oma kodukandis teatrit teha ja pakkuda publikule võimalust tulla teatrisse päris kodu lähedale. Loodame väga, et meie teatrisügisega plaan pakub rõõmu, äratundmist, üllatust ja loomulikult ka head teatrielamust.

Kohtume teatrisügisel Oru Kultuurisaalis!

Näitus „Vaata Eestit piltkaartidelt“ Nõva koolimajas 22. august 2026 – kevad 2027

22. augustil avati Nõva koolimajas graafiku ja kunstilülikooli professori Olev Soansi Eesti piltkaartide näitus „Vaata Eestit piltkaartidelt“. Näituse eesmärk on taastada piltkaartide kunagine tuntus ja suurendada teadmisi Eesti kohta.

Näituse tarbeks on pildid kogunud Maive ja Jüri Rute. Mõlemad töötavad Euroopa Komisjonis – Maive peadirektori asetäitjana ja Jüri poliitikaametnikuna. Vaatamata välismaal töötamisele on Eesti püsinud nende huvide keskmes ning suurema osa vabast ajast on nad pühendanud kodumaale.

Olev Soansi Eesti piltkaartide sari sai alguse 1975. aastal valminud kultuuriloolisest kaardist, millest on näitusel väljas nii algne, täpsem versioon kui ka võimude nõudel tsenseeritud variant. Viimasel on vähem teid ja külasid, eriti piiritsoonis.

Nõva näitusele valiti loodus- ja arhitektuuriteemalised kaardid ning mõned Eesti ajalugu käsitlevad teosed. Eesti kirjanduse piltkaart kuulub kõigi Olev Soansi näituste raudvarasse. Väiksema formaadiga piltkaartidest on näitu-

sel väljas Läänemaa kaart „Haapsalu rajoon“.

Loodusteemat esindavad Eesti kalade, imetajate ja lindude kaardid ning kaudselt ka mõlemad põllumajanduskaardid: üks käsitleb aega kuni 1940. aastani ja teine nõukogude aega. Nende hulka kuuluvad muidugi ka kõige laiemalt tuntud piltkaart „Roheline Eesti“ ning Jaan Eilarti koostatud „Eesti loodus“, mille tellis Eesti Looduskaitse Selts.

Ajaloojutustavad Eesti Vabadussõja ja eesti rahvusliku ärkamise kaardid. Arhitektuurivaldkonda kuuluvad Eesti gootika, sakraalehitiste, renessansi ja baroki ning klassitsismi piltkaardid.

Näitust saab uudistada 2027. aasta kevadeni. Olete oodatud!

Väiketeatrite teemaõhtud tulevad taas

Kadri Lukk

Eesti Väike- ja Projektiteatrite Liit

Teatrielamus saabub Lääne-Nigulasse lausa kuuel korral – taas väga eriomeliste teatriõhtutega impromängudest luulelavastuseni.

Eesti Väike- ja Projektiteatrite Liidu sarja avatüritus algab toredate perepäevaga juba 29. augustil Võntküla Külamajas, kus õpetatakse publikule lihtsamaid impromänge. Seejärel mängib Eesti Improteater etendust „Kaadreid päriselust“, mille kulgu saad suunata sina. Muidugi ei puudu Võntkülast pannkoogid! Õhtu lõpeb kontserdiga „Õhtu on õhus“, mida esitavad Katrin „Kate“ Mandel ja Tõnu „Timm“ Tõun.

17. septembril suundume Kullamaa-Risti Kesk-kooli Risti maja aulasse, et koos valla 7.–9. klasside loovkirjanduse fännide ja lastekirjanik Kätlin Vainolaga uurida, mis on muistend ja kuidas seda luua. Kell 12 on kõigile soovijatele Teater Sõbra etendus „Alguse asi“.

Septembri teises pooles ootame teid EELK Lääne-Nigula Püha Nikolause koguduse majja, kuhu tuleb külla LendTeater lavastusega „Võluharjutus“. Et üks peaosalistest on ka ajaloolane, põikame meiegi enne etendust Mikk Lõhmuse eestvedamisel oma kihelkonna ajalukku. Samuti on etenduse päeval avatud nii kirik kui ka torn.

4. oktoobril ootab meid ees põnev muuseumikülaskäik päev Ants Laikmaa majamuuseumis. Must JaAm, mis sai paljudele juba eelmisel aastal Üdrumal tuttavaks, etendab seekord muuseumis luulelavastuse „Anna Haava. Kui hing ei saa mitte vaiki olla“.

24. oktoobril näeme, millest räägivad mehed kõrtsis omavahel. Piibe Teater tuleb Pürksi Kultuurimajja lavastusega „Mina, Sikenberg“. See on lustlik ja samas mõtlemapanev kõrtsilugu, mis viib vaataja A. H. Tammsaare „Tõe ja õiguse“ radadele, seekord Pearu prototüübi Jakob Sikenbergi enda vaatenurgast.

21. novembril jõuab Kullamaa Kultuurimajja „Värvuke“, mida tuleb mängima Teateater, ning et meie sari liiga äkilist lõppu ei saaks, võivad soovijad jääda vestlema meie näitlejate ja lavastajaga.

Projekti „Väiketeatrite teemaõhtud Lääne-Nigulas“ raames aitavad soodsama piletihinna maale tuua Lääne-Nigula vald ja Eesti Kultuurkapital. Piletid on saadaval Fientas ja kohapeal.

Kohtume kulturielamustel!

Teaduskeskus AHHA annab Teadlaste Öö festivali raames esmaspäeval, 21. septembril 2026 kell 15.00–15.35 Taebla kultuuri- ja spordikeskuse kinosaalis etenduse „AHHA teadusteatri paremad palad“. Näha saab ka spetsiaalselt tänavuseks Teadlaste Öö festivaliks loodud katseid. Kaasahaarav teadusetendus on kõigile tasuta.

Kõik huvilised on oodatud!

„Puud tuntakse tema viljast“ – pilk möödunud suvele meie kogudustes

Kristo Hüdsi

EELK Lääne-Nigula, Noarootsi ja Nõva koguduste õpetaja

Suvi on aeg, mida oodatakse. Pikad ja tegusad päevad, ilusad õhtud, kohtumised, kontserdid, laadad, külaskäigud ja ühised ettevõtmised on toonud meie kogudustesse palju elu ja rõõmu. Nüüd, kui suvi hakkab vaikselt sügisele ruumi tegema, on hea hetk vaadata tagasi ja olla tänulik kõige selle eest, mida oleme saanud koos kogeda. Lääne-Nigula, Noarootsi ja Nõva kogudused on küll erinevad, kuid meid ühendab soov hoida elus meie kirikuid, kogukonda ja usku ning olla olemas nende inimeste jaoks, kes meie juurde satuvad.

Lääne-Nigulas palju tööd ja rõõmsaid kohtumisi

Lääne-Nigula koguduse suvi algas 6. juunil suvealguslaadaga. Laadapäeva üks oluline eesmärk oli koguda toetust leerimaja korrastamiseks. Seal tegutseb Nigula noortekeskus ning hoone vajab hädasti suuremaid remondi- ja korrastustöid, et noorte tegevus saaks seal jätkuda. Üheskoos kogusime üle 400 euro. Suur tänu kõigile, kes oma panuse andsid!

Suve jooksul on olnud palju kauneid kohtumisi. Küllastasin meie sõpruskogudust Saksamaal Nortorfis, kus kohtusin sealse koguduse ja kooli esindajatega. Taebla ja Nortorfi koolide vahel on olnud pikaajaline sõprus ning aastate jooksul on toimunud ka õpilasvahetusi. Oli väga südantsoojendav kogeda, kui hästi tunnevad sealsed inimesed Eestimaad,

Lääne-Nigula kirikuaed vahetult pärast kõrghaljastustöid. Foto: Kristo Hüdsi

meie ajalugu ja siinseid inimesi.

26.–28. juunil toimus Nõval Lääne-Nigula koguduse perelaager. Suve jooksul jätkusid ka filmiõhtud pastoraadis ning kirikuaias on tehtud mitmeid töid, sealhulgas eemaldatud ohtlikke puid. Üks meie koguduse suuremaid ettevõtmisi on Lääne-Nigula kiriku katuse restaureerimine. Ettevalmistused töödeks on käimas ning loodame, et sügisel saab suur töö hoo sisse. Oleme püüdnud leida sellele ettevõtmisele toetajaid ka väljaspool kogudust. Täna südamest kõiki, kes on aidanud, toetanud või lihtsalt head sõna öelnud. Suurte asjade tegemine saab võimalikuks siis, kui inimesed tulevad ühiselt kaasa.

Rõõmustav on ka see, et restaureerimisel olev kirikuüks peaks suve lõpuks taas oma kohale jõudma. Kogudusemajas, leerimajas ja kabeli juures on tehtud palju talgutöid ning siin on olnud väga oluline meie vabatahtlike abi. Suvel on Lääne-Nigula kirikusse

jõudnud palju külalisi. Meid on külastanud sõbrad Raahest ja Kallajõe, Tallinna Kaarli kogudusest ning Jõhvi kogudusest. Teeliste kiriku kaudu on meie kirikusse astunud palju inimesi, kes on olnud teel või lihtsalt soovinud hetkeks peatuda. Meie ise saime 13. augustil külastada Nõo kogudust ja osaleda nende kuulutusnädalal. 16. augustil tähistasime Lääne-Nigula kirikus hõbeleeripäeva. See oli ilus võimalus taas kokku saada neil, kes 25 aastat tagasi siin leiris käisid. 22. augustil toimus meil taas laadapäev, enne kui annetustööd kolis pastoraadist leerimaja. 30. augustil tähistame Doxa koori 40. aastapäeva, mil toimub tänujumalateenistus.

Noarootsis hoiame pärandit ja loome uusi mälestusi

Ka Noarootsi koguduse suvi on olnud südamusterohke. 11. juunil sõitsime üheskoos Osmussaarele, kus pidasime kabelis sumuaiapiha jumalateenistuse. Lisaks juma-

lateenistusele saime tutvuda saare elu ja loodusega ning lihtsalt olla üheskoos. Sellised päevad jäävad sageli meelde just oma lihtsuse ja südamlikkuse tõttu. 12. juulil toimus traditsiooniline tänujumalateenistus Rooslepa kabelis koos rannarootslastega. Muusikaga teenis kaasa vanamuusika ansambel Rondellus. Juuli lõpus kogunes Rooslepa kabelisse taas palju inimesi, kui meil oli külas Euroopa eestlaste koor. Kaunis kontsertpalvus tõi kokku vaimuliku ja isamaalise muusika ning andis tunnistust sellest, et meie kabel võib olla paigaks, mis ühendab inimesi väga erinevatest paikadest.

Noarootsi kiriku juures on alanud aktiivsemad katusetööd. Jumala abiga on need hästi edenenud. Samuti tegeleme ettevalmistustega pastoraadi sisetöödeks. Meie kirikud ja ajaloolised hooned ei ole lihtsalt vanad hooned, vaid osa meie piirkonna loost ja mälust. Nende hoidmine on vastutus, mida kanname koos.

Nõval kõlas muusika ja avanesid kirikuüksed

Nõva koguduses on olnud väga eriline suvi. Lisaks suurele hulgale teelistele, keda vastu võtsime, toimus üheksa kiriku kontserti, mis tõi Nõvale inimesi nii lähedalt kui ka kaugemalt. Kaunitele kontserdiõhtutele andis oma võlu kirikuaias kohvik, kus sai nautida meie oma inimeste küpsetisi, kohtuda sõpradega ja lihtsalt koos olla. Vahel ongi kõige väärtuslikumad need hetked, kui ei ole kiiret kuhugi minna ja saab rahulikult teise inimesega juttu ajada ning koos olla. Nõva

Rändurid Osmussaarel 11. juunil. Foto: Kristo Hüdsi

Inimesed Nõval suvekontserdi ajal kohvikus. Foto: Illimar Toomet

kirik on sel suvel olnud tõeliselt avatud uksega paik. On olnud palju neid, kes on tulnud kirikusse palveks, vaikuseks, muusika pärast või lihtsalt uudishimust. Iga inimene, kes meie kirikuuksest sisse astub, on oodatud.

Sel suvel toimus Nõval ka muutus. Meie pikaajaline ja väga ustav orelimängija ning koorijuht Danguole Tamberg kolis Viljandimaale. Tahan teda südamest tänada nende aastate eest, mil ta on Nõva kogudust oma muusika ja teenimisega rikastanud. Muusikatööd jätkab nüüd Ilona Kõiv, kellele soovime palju õnnistust, rõõmu ja jõudu.

Kõige olulisem vili sünnib südames

Augustikuu juhtsalmsis ütleb Jeesus: „Kui puu on hea, siis on ta viligi hea, või kui puu on halb, siis on ta viligi halb; sest puud tuntakse tema viljast.“ Mt 12:33

Sellele mõttele tagasi vaadates tundub, et ka meie suvi on olnud täis vilja: on olnud palju tööd, kohtumisi, muusikat, palveid ja rõõmu. Kuid kõige olulisem vili ei ole see, mida näeme kirikutes või sündmustel. Kõige olulisem sünnib inimese südames. Me kõik vajame aeg-ajalt abi. On hetki, mil oma jõust enam ei piisa. Siis võime Jumala poole pöörduda väga lihtsa palvega: „Issand, aita!“ Mõnikord meenub mulle minu väike poeg,

kes keerulisel hetkel ütleb lihtsalt: „Issi, hopsi, aita!“ Ta teab, et isa juurde võib tulla ka siis, kui endal enam lahendust ei ole. Nii võime ka meie tulla Jumala juurde. Me ei pea alati oskama oma muret sõnadesse panna. Jumal tunneb meie südant. Ja võib-olla ongi see kõige suurem vili: õppida usaldama, et me ei pea kõike üksi kandma.

Sügisesse läheme tänuga

Sügis toob meie kogudustesse uue tööperioodi. Algas on piiblitunnid, leerikool, pühapäevakool ja palju muud. Loodan väga, et leiame ka sügisel põhjust tulla kokku, üksteist märgata, toetada ja Jumala ees oma teed jätkata. Täna kõiki, kes on sel suvel meie koguduste tegemistesse oma aega, jõudu, annet ja head tahet panustanud. Täna neid, kes on tulnud kontserdile, jumalateenistusele, laadale või lihtsalt kirikusse sisse astunud. Iga kohtumine loeb ja iga inimene on oluline. Olete südamest oodatud meie koguduste tegemistest osa saama. Samuti oleme tänulikud kõigile, kes soovivad toetada meie koguduste igapäevast tööd, kirikute ehitustöid ning teiste ajalooliste hoonete korrastamist ja restaureerimist.

Soovin kõigile Lääne-Nigula valla inimestele ilusat ja õnnistatud sügist ning Jumala hoidmist!

Lugejate ja raamatuhuviliste reisiseltskond. Foto: Aire Aljaste

Lugemisest inspireeritud teekond Lätti

Diana Ots

Lääne-Nigula raamatu-
kogude juhataja

16.–17. juunil külastas 44 Lääne-Nigula valla lugejat ja raamatuhuvilist Lätti, et kogeda naaberriigi kultuurielul omal nahal. Reis toimus miniprojekti „Lugemisest inspireeriva kogemuseni“ raames, mida rahastab MTÜ Kodukant Läänemaa.

Kahe päeva jooksul käidi Ogres, Siguldas, Cēsises ja Valmieras. Ogre raamatukogu – kaasajaline kogukonnakeskus, millesse on investeeritud ligi 10 miljonit eurot – näitas veenvalt, kuidas kultuur ja haridus saavad olla linna arengu alustalad. Sigulda võlus oma puhtuse ja loodusega, Cēsise keskajaline linnus viis külastajad sajanditepikkuse ajaloo radadele

ning Valmiera pakkus reisile väärrika lõpuakordi.

Reisi eriliseks tegi kohtumine luuletajate Contra ja Guntars Godiņšiga, kes on aastaid hoidnud Eesti ja Läti vahelist kultuurisilda. Contra täitis reisil ka tõlgi rolli, muutes läti keelseid kohtumised kõigile kättesaadavaks. Luulet kuulata autorite endi esituses oli elamus, mis jäi kindlasti kauaks meelde.

Reis kinnitas, et raamatukogu on palju enam kui laenutuskoh – see on kogukonna süda. Täname kõiki osalejaid ja raamatukoguhoidjaid, kellel seda reisi ei oleks toimunud.

Kohtumiseni uutel väljakutsetel ja kohtumistel!

KODUKANT
LÄÄNEMAA

Kaasrahastatud
Euroopa Liit

Eesti
Talumuuseum

16. augustil tähistasime Lääne-Nigula kirikus hõbeleeripäeva. Foto: erakogu.

**Koela Talumuuseum
kutsub käsitööhuvilisi
maatelgede koolitusele.
Esimene kohtumine
12.09 kl 11.00**

**Koolitab Helve Tellei
Kohtade arv on piiratud.
Täpsemat infot küsi:
56613584
53914712**

